

Eindverklaring Marien Ruimtelijk Plan

Dienst Marien Milieu | FOD Volksgezondheid, veiligheid van de voedselketen en Leefmilieu
| 11/12/2018

Inhoud

Context	2
Voorliggend marien ruimtelijk plan	2
Milieubeoordeling	2
In rekening brengen van de resultaten van de SEA in het Marien Ruimtelijk Plan	3
SEA	3
<i>Uitwerken van de SEA</i>	3
<i>Aanpassen MRP n.a.v. de SEA</i>	4
Raadplegingen	4
<i>Raadpleging van de instanties</i>	4
<i>Publieksraadpleging</i>	4
<i>Raadplegingen in internationaal kader</i>	5
Aanpassen MRP naar aanleiding van de uitgebrachte adviezen en inspraakreacties	5
Motivatie van de keuze van het marien ruimtelijk plan	10
Milderende maatregelen en monitoring van de gevolgen van de implementatie van het marien ruimtelijk plan	10

Context

VOORLIGGEND MARIEN RUIMTELIJK PLAN

Het voorliggende Marien Ruimtelijk Plan (MRP) schetst een plan voor het ruimtelijk gebruik van het Belgisch deel van de Noordzee (BNZ) voor de periode 2020-2026. Dit gebeurt onder meer aan de hand van een analyse van de bestaande activiteiten en ruimtelijke toestand van het BNZ (bijlage 1), met oog voor ruimtelijke en temporele conflicten tussen gebruikers en activiteiten, en met een streven naar meervoudig ruimtegebruik. Het voorliggende MRP bouwt hierbij verder op eerdere initiatieven, zoals het MRP 2014-2020.

MILIEUBEOORDELING

De beoordeling van de gevolgen voor het milieu, genoemd de strategische milieubeoordeling (SMB) of ook vaak benoemd als de Strategic Environmental Assessment (SEA), werd opgemaakt in overeenstemming met de bepalingen van de wet van 13 februari 2006 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's en de inspraak van het publiek bij de uitwerking van de plannen en programma's in verband met het milieu.

Deze wet houdt meerdere verplichtingen in:

- De opmaak van een register met informatie die de SMB moet bevatten;
- Het uitvoeren van een beoordeling van de effecten op het milieu;
- De opmaak van het voornoemde rapport;
- De raadpleging van de bevolking;
- De raadpleging van de betrokken instanties (zijnde de relevante federale overheidsdiensten, verenigd in het Adviescomité SEA, de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling, de gewestregeringen);
- Het in aanmerking nemen van het rapport en de resultaten van de raadplegingen bij de aanneming van het plan of programma;
- Het verstrekken van informatie over de aanneming van het plan of programma;
- Het opvolgen van (vermoedelijke) effecten op het milieu bij de implementatie van het plan of programma.

Om deze verplichtingen op een bevattelijke en zinvolle manier uit te voeren, dienen er verschillende alternatieven opgesteld te worden, waarbij de milieueffecten van deze alternatieven bestudeerd worden. Het voorliggende MRP vormde het Alternatief 1. Op basis van de niet-weerhouden ingediende voorstellen, werd een Alternatief 2 geformuleerd. Een derde situatie is het zogenaamde Nul-alternatief, i.e. de situatie waarin niets wordt ondernomen. Hiervoor werd het reeds bestaande MRP 2014-2020 gehanteerd.

De toetsing van de alternatieven is enerzijds gebeurd op een strategisch niveau, waarbij de ruimtelijke beleidsopties van de verschillende alternatieven werden getoetst aan de vooropgestelde doelstellingen van het MRP voor de planhorizon 2026, op vlak van milieu, veiligheid en sociale, culturele en wetenschappelijke aspecten. Anderzijds werden alternatief 1 en 2 afgewogen ten opzichte van elkaar en van het nul-alternatief.

In rekening brengen van de resultaten van de SEA in het Marien Ruimtelijk Plan

SEA

Uitwerken van de SEA

De SEA integreert de milieuoverwegingen (naast de socio-economische overwegingen) tijdens de voorbereiding en vaststelling van plannen en programma's. In eerste instantie werd een ontwerpregister opgesteld, waarin de te onderzoeken milieueffecten en de methodologische aspecten voor dit onderzoek werken afgebakend. Dit register werd voorgelegd aan het adviescomité SEA, dat op 9 maart 2018 is samengekomen en een advies heeft uitgebracht op 20 maart 2018. De door het adviescomité SEA op het ontwerpregister geformuleerde adviezen, werden bij de uitwerking van de strategische milieubeoordeling in belangrijke mate meegenomen.

In het plan-MER werden de positieve en negatieve effecten van de alternatieven beschreven. Hierbij werd een schaal- en detailniveau gehanteerd dat relevant is voor de ontwikkelde alternatieven, afgestemd op de concreetheid waarmee de beoogde doelen werden geformuleerd.

De effecten die gedefinieerd werden als mogelijk significant zijn: bodemverstoring (incl. turbiditeit), wijziging fysische processen (incl. verstoring erosiesedimentatiepatroon, hydrodynamica), impact op klimaat, wijziging geluidsklimaat (incl. geluidsverstoring fauna), productie van elektromagnetische velden (EMV), impact op biodiversiteit, verstoring zeevogels, impact op scheepvaartveiligheid en kans op ontstaan olieverontreiniging, risico's ten gevolge van klimaatverandering, wijziging zeezicht en druk op de beschikbare vrije ruimte. Per effectgroep werd het studiegebied afgebakend, de actuele en toekomstige situatie beschreven, een effectbeoordeling gegeven en voorstellen gedaan tot milderende maatregelen en monitoring.

Door de verscheidenheid aan activiteiten en mogelijke milieueffecten is het niet steeds evident om een duidelijke keuze te maken tussen de voorliggende alternatieven. Afhankelijk van het beschouwde effect, kan de voorkeur uitgaan naar een bepaald alternatief. Hoewel het niet-weerhouden alternatief 2 bijvoorbeeld meer garanties biedt voor natuurbescherming door het volledig vrijwaren van bodemberoerende visserij in het habitatrictlijngebied Vlaamse Banken zijn enkele keuzes binnen dit alternatief (bv. de locatie van de nieuwe zones voor hernieuwbare energie) mogelijks een grotere milieudruk (onder meer voor aanvaringsrisico's, displacementeffecten en barrière-effecten).

Gezien voorliggend onderzoek een SEA betreft, en gezien de beperkte beschikbare huidige kennis over tal van (mogelijke) toekomstige activiteiten, zal een gedetailleerde milieueffectbespreking en beoordeling van deze nieuwe ontwikkelingen dienen te gebeuren op projectniveau (in het bijzonder de beoordeling van de zones voor commerciële en industriële activiteiten).

Uitgaande van het voorzorgsprincipe en afweging van alle beleidskeuzes, geniet het voorliggende MRP (alternatief 1) vaker de voorkeur boven het niet-weerhouden alternatief 2

vanuit milieuoogpunt. Betreffende de zones voor commerciële en industriële activiteiten draagt alternatief 2 de voorkeur.

Voor sociale-, economische- en veiligheidsdoelstellingen draagt alternatief 1 de voorkeur.

Aanpassen MRP n.a.v. de SEA

De SEA werd in rekening gebracht door de ruimere afbakening van Zone E voor commerciële en industriële activiteiten uit alternatief 2 toe te passen (zoals aanbevolen in de SEA) en door het opleggen van een stringente voorwaarde voor het gebruik van Zone C voor commerciële en industriële activiteiten (minder dan 0.1% bodemberoering) op basis van de in SEA aangehaalde waarde van de zone.

RAADPLEGINGEN

Raadpleging van de instanties

Overeenkomstig de wet van 13 februari 2006 werden vijf instanties geraadpleegd: het Adviescomité SEA, de FRDO en de drie gewestregeringen. Bijkomend werd op basis van het Koninklijk Besluit van 13 november 2012 ook de Structuur Kustwacht geraadpleegd.

Het Adviescomité SEA is samengekomen op 15 mei 2018 en heeft haar advies eind mei 2018 bezorgd. Het advies van het Waals Gewest werd gegeven op 21 september 2018, dat van de Structuur Kustwacht op 7 september 2018 en het advies van de FRDO op 20 september 2018. Van de andere twee gewesten werd geen advies ontvangen, er zijn wel opmerkingen ontvangen van een ambtelijke technische groep vanwege de Vlaamse instanties (hieronder zal deze werkgroep toch als Vlaanderen omschreven worden).

Publieksraadpleging

Overeenkomstig de wet van 13 februari 2006 vond er van 29 juni tot en met 28 september 2018 een publieke consultatie plaats over het ontwerp-marien ruimtelijk plan en de strategische milieubeoordeling van het ontwerp-marien ruimtelijk plan.

Deze werd op de volgende manieren aangekondigd:

- Publicatie in het Belgisch Staatsblad;
- Aankondiging op de website van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu;
- Aankondiging op de federale portaalsite;
- Aankondiging via de nieuwsbrief van de provincie West-Vlaanderen;
- Aankondiging via de nieuwsbrief van het VLIZ.

Opmerkingen konden op de volgende manieren worden ingediend:

- Via online formulier;
- Via mail;
- Via post.

Via het onlineformulier werden er 145 opmerkingen ontvangen, schriftelijk werden er 35.830 bijdrages ontvangen, waarvan 28.850 via een petitie georganiseerd door Knokke, 4622 via de template van de actiegroep 'Stop het Eiland' en 1045 via een petitie

georganiseerd door de gemeente Koksijde. Per email zijn er meer dan 15.000 bijdrages ontvangen door een campagne opgezet door WWF en 62 bijdrages per mail van instanties en burgers.

Deze bijdrages waren op de eerste plaats over de afdeling zeevering, op de tweede plaats over de afdelingen goede milieutoestand en natuurbeschermingsgebieden en op de derde plaats over de afdeling commerciële en industriële activiteiten.

Raadplegingen in internationaal kader

Overeenkomstig de wet van 13 februari 2006 en overeenkomstig het ESPOO-verdrag werden ook de buurlanden geconsulteerd, zijnde Nederland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk. Nederland en het Verenigd Koninkrijk hebben opmerkingen bezorgd op het ontwerp-MRP. Uit deze adviezen kwam voornamelijk een bezorgdheid van de impact van baggerstortzones op scheepvaartroutes, de mogelijke grensoverschrijdende effecten van een testeiland en de mogelijk ecologische impact van de nieuwe zones voor hernieuwbare energie. Ook de vraag om geconsulteerd te worden bij de verdere invulling van bepaalde aspecten van het MRP werd aangehaald.

AANPASSEN MRP NAAR AANLEIDING VAN DE UITGEBRACHTE ADVIEZEN EN INSPRAAKREACTIES

Na afloop van de raadplegingen werden de adviezen en de binnengekomen opmerkingen en voorstellen met betrekking tot het ontwerp marien ruimtelijk plan bestudeerd. Rekening houdend hiermee werd het MRP aangepast.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste inspraakreacties en de wijze waarop deze in rekening werden gebracht.

Opmerking	Instantie	Antwoord en verdere acties (inclusief aanpassingen MRP)
Notatie coördinaten zorgt voor verwarring	Structuur Kustwacht, Vlaanderen, DG Scheepvaart	Alle coördinaten zijn omgezet naar graden, minuten, decimalen van minuten volgens de notatie gehanteerd door IMO (DD° MM'.mmm).
Uitbreiding 3 naar 4.5 zeemijl is niet gewenst	SALV, Provincie West-Vlaanderen, VisNed	Deze uitbreiding is uit het MRP gehaald.
Zone voor een testeiland is niet gewenst onder meer door onvoldoende alternatievenonderzoek	Burgers, Knokke, Stop het Eiland, WWSV	Het artikel betreffende het testeiland is uit het koninklijk besluit geschrapt. Wel is er een actie toegevoegd in bijlage 3 om zo het alternatievenonderzoek door het Vlaams gewest voor de ontwikkeling van toekomstige pistes voor zeevering mogelijk te maken.
Onvoldoende ruimte voor hernieuwbare energie	Waals Gewest, BOP	Door het afkeuren van de Delegated Act in verband met Belgische visserijmaatregelen door het Europees Parlement, is de zone Fairybank geoptimaliseerd en is er 60 km ² toegevoegd aan de zones voor hernieuwbare energie. Hierdoor kan een lagere densiteit gerealiseerd worden, wat leidt tot minder wake-effecten en meer mogelijkheden tot meervoudig ruimtegebruik.
Onderbouwing planalternatief	Blauwe Cluster, BOP, WWF, VLIZ	Alternatief 2 werd opgebouwd aan de hand van een selectie van opties en aangeleverde suggesties die niet weerhouden werden in het ontwerp-MRP 2020-2026. Aanpassingen aan de originele suggesties na de indiendatum werden niet verder verwerkt in alternatief 2.

<p>Detailniveau en onvolledigheid passende beoordeling, onvoldoende garanties voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen in Natura 2000 gebieden</p>	<p>Koksijde, Nieuwpoort, De Panne, Knokke-Heist, WWF, burgers</p>	<p>In de passende beoordeling kan enkel rekening gehouden worden met de gegevens die voorhanden zijn. Het spreekt voor zich dat de mate van detail op strategisch niveau lager is dan op projectniveau, daar voor bepaalde activiteiten detailinformatie ontbreekt. Het bestaan van onzekerheden hoeft niet te betekenen dat elke mogelijke activiteit in bijvoorbeeld de zones voor commerciële en industriële activiteiten (CIA) bij voorbaat uitgesloten dient te worden. Door de hoge biologische waarde van zone C, zoals aangegeven door de SEA, is een extra voorwaarde voor zijn gebruik toegevoegd, zijnde dat de bodemverstoring binnen die zone minder dan 0.1% moet zijn. Daarnaast wordt ook een ruimere afbakening van zone E opgenomen, wordt meer invulling voor CIA mogelijk wordt <u>buiten</u> SBZ.</p>
<p>Wijziging statuut Baai van Heist</p>	<p>UGent, WWF, VLIZ</p>	<p>De wijziging van het statuut van het gericht marien reservaat Baai van Heist heeft als gevolg dat er minder restricties zullen gelden. Anderzijds betekent de opname van dit gebied in het Vogelrichtlijngebied SBZ-3 wel een grotere rechtszekerheid voor het gebied (erkenning op Europees niveau onder Natura 2000-regelgeving). Verder zal de opname van het reservaat binnen SBZ-3 zorgen voor een transparanter beleid aangezien het beheer van alle beschermde gebieden dan gebeurt binnen het Natura 2000-kader. Dit zal mogelijks leiden tot een efficiënter beheer door de optimalisatie van monitoring, wetenschappelijk onderzoek en handhaving.</p>
<p>Hinder visserij en recreatieve vaart door nieuwe windmolenparken</p>	<p>WWSV, Nieuwpoort, PCTS</p>	<p>Er wordt momenteel een studie uitgevoerd naar de mogelijkheden voor meervoudig gebruik binnen de nieuwe zones voor hernieuwbare energie, waar ook de mogelijkheden voor doorvaart door recreatieve schepen nader in beschouwing worden genomen. Gezien de ruimere afbakening van de zone 'Fairybank' in het finaal MRP, bestaat de mogelijkheid om een lagere densiteit aan windturbines te hanteren, waardoor de opties voor doorvaart voor kleinere</p>

		schepen realistischer wordt. Ook de mogelijkheden voor visserij binnen deze zones worden bekeken.
Impact vismigratie door hernieuwbare energiezones “Fairybank” en “Noordhinder Zuid”	De Panne, Nieuwpoort, Provincie West-Vlaanderen, SALV,	Een kwantificatie van het belang van dit gebied of bepaalde zones voor vismigratie is een hiaat in de wetenschappelijke kennis. Er is volop wetenschappelijk onderzoek lopend rond het belang van windmolenparken voor vispopulaties en migraties. Deze zones zijn voor bepaalde vissoorten (o.a. kabeljauw, steenbol) van belang inzake voeding en “shelter”, maar er zijn momenteel geen indicaties dat ze een knelpunt vormen voor hun migratie. Het aspect vismigratie zal daarom de nodige aandacht verdienen binnen de project-MER die onderdeel vormt van de milieuvergunningaanvraag bij de bouw van de windmolenparken.
Impact zone C van commerciële en industriële activiteiten, reden van besluitvorming schrappen C	VLIZ, Koksijde, burgers	Er bleek uit het effectenonderzoek in de SEA dat zone C zeer waardevolle habitats herbergt. Daarom wordt in het besluit voorgesteld om zone C te schrappen, op basis van het voorzorgsbeginsel omwille van het ontbreken van concrete plannen voor deze zones, net zoals zone B. Het MRP heeft om bovenstaande reden een extra voorwaarde toegevoegd voor het gebruik van zone C: de bodemverstoring binnen deze zone mag niet meer dan 0.1% zijn van de totale zone.
Toekomst maatregelen bodembeperkende	SALV, burgers	In het vorig MRP werden bodembeschermende maatregelen voorzien binnen de Vlaamse Banken. Om deze effectief te kunnen uitvoeren, dienden deze door Europa goedgekeurd te worden. Na lange onderhandelingen werden deze maatregelen echter door het Europees Parlement verworpen in juni 2018. In dit nieuw MRP worden drie zoekzones aangeduid waar eerst wetenschappelijk onderzoek zal uitgevoerd worden om de meest waardevolle habitats aan te

		duiden. Na deze oefening zullen nieuwe maatregelen uitgewerkt worden om aan Europa voor te leggen.
--	--	--

Motivatie van de keuze van het marien ruimtelijk plan

Het voorliggend marien ruimtelijk plan (alternatief 1) werd gekozen, aangezien deze algemeen een beter resultaat voortbracht dan alternatief 2. Er zijn wel aanpassingen gedaan aan het uiteindelijke plan op basis van de SEA en de uitgebrachte adviezen, zoals hierboven besproken.

Milderende maatregelen en monitoring van de gevolgen van de implementatie van het marien ruimtelijk plan

Verskillende maatregelen worden voorgesteld om de beschreven effecten van het MRP te milderen voor bepaalde zones. Veel van de kennishiaten gelinkt aan de installatie van hernieuwbare energie binnen het habitatrictlijngebied Vlaamse Banken werden reeds opgelijst binnen een werkgroep samengesteld door natuurverenigingen, het Belgian Offshore Platform, BMM en de dienst Marien Milieu. De voorgestelde milderende maatregelen hierrond in de SEA en de opgelijste kennishiaten zullen verder onderzocht worden vooraleer de ontwikkeling van hernieuwbare energie binnen de Vlaamse Banken kan plaatsvinden.

Andere milderende maatregelen zijn reeds onderdeel van dit marien ruimtelijk plan of zijn als uit te voeren actie onder bijlage 3 toegevoegd.

De belangrijkste maatregel is de cyclische herziening van het marien ruimtelijk plan. Door het plan om de zes jaar te evalueren en, indien nodig, bij te sturen kan rekening gehouden worden met eventuele evoluties die zich ondertussen hebben voorgedaan en op basis van de lopende monitoringsprogramma's, onder meer in het kader van de kaderrichtlijn mariene strategie.